

Na osnovu članova 19. i 21. Statuta Saveta za štampu i članova 15. i 16. Poslovnika o radu Komisije za žalbe, Komisija za žalbe Saveta za štampu u sastavu: Bojan Cvejić, Tamara Skrozza, Dragan Đorđević, Ljiljana Smajlović, Jelka Jovanović, Zorica Višnjić, Olivera Milošević, Vida Petrović Škero, Zlatko Čobović i Vlado Mareš, na sednici održanoj 25.6.2020. godine, jednoglasno donosi

ODLUKU

Tekstom “Kristijan i Ana su mesecima zaglavljani u Indiji, na farmi gde svi misle da je ‘beli čovek doneo virus’”, objavljenim 15. maja 2020. godine u onlajn izdanju, dnevni list “Blic”

1. prekršio je tačke 1 i 2 Odeljka IX (Poštovanje autorstva) Kodeksa novinara Srbije, o obavezi medija i novinara da poštuju i primenjuju važeće zakonodavstvo o zaštiti autorskih prava i da, kada dobiju dopuštenje za reprodukciju iz drugog izvora, to čine uz uvažavanje autora i uz navođenje izvora, kao i da novinar neće kao svoje potpisivati tekstove, crteže, ilustracije, fotografije, video i zvučne zapise drugih autora.

Nalaže se dnevnom listu “Blic” da ovu odluku objavi u roku od pet dana od dana dostavljanja odluke

Odluka Komisije biće objavljena na sajtu Saveta za štampu (www.savetzastampu.rs) i dostupna javnosti.

OBRAZLOŽENJE

Snežana Miletić, novinarka portala „021“ podnela je žalbu zbog toga što je, kako je navela, „Blic“ bez njenog znanja, dozvole, potpisa i izvora objavio njenu priču koju je šest dana ranije objavio portal „021“, sa drugim naslovom i fotografija. Tekst je potpisan inicijalima druge osobe. Reč je o tekstu o novosadskom performeru Kristianu al-Droubiju koji je zbog korone ostao „zagavljen“ u Indiji, a koji je Snežanu Miletić i obavestio o tome da mu je novinarka „Blica“ tražila fotografije sa idejom da objavi tekst o njemu, a da mu se posle toga više nije javljala. O tome da je „Blic“ od reči do reči prepisao njen tekst obavestila je troje kolega iz te redakcije, nakon čega je najpre u tekst dodat izvor, a potom i link ka originalnom tekstu, ali je tekst i dalje potpisan inicijalima drugog autora.

Redakcija „Blica“ nije odgovorila na žalbu.

Komisija za žalbe je zaključila da je tekst sa portala „021“ preuzet gotovo u celini, a potpisan je inicijalima koji ne pripadaju autorki teksta, već, verovatno nekom od novinara „Blica“.

Naknadno dopisivanje izvora i linkovanje, po mišljenju članova Komisije, ne menja činjenicu da je „Blic“ postupio suprotno odredbama Kodeksa novinara Srbije, ali i suprotno Zakonu o autorskim i srodnim pravima, na koji Kodeks upućuje. Zakon predviđa slučajeve u kojima je moguće koristiti tuđe autorsko delo bez saglasnosti i bez plaćanja naknade, ali i u tim slučajevima je nužno navesti ime i prezime autora, kao i izvor, dok „Blic“ nije naveo ime autora, a izvor je naveo naknado. Takođe u članu 43 Zakona kaže se da je dozvoljeno koristiti autorsko delo bez saglasnosti autora i bez plaćanja naknade, ako je reč o izveštavanju sa dnevnog događaja i to samo u obimu koji odgovara tom načinu izveštavanja. U ovom slučaju nije reč o tekućem događaju, a posebno ne o tome da je tekst preuzet u odgovarajućem obimu pošto je ceo prepisan. Član 49 istog zakona, koji se odnosi na pravo citiranja, predviđa da je moguće bez saglasnosti i bez plaćanja naknade preneti kraće delove teksta, a u ovom slučaju je prenet ceo tekst, koji je i potpisan inicijalima novinara „Blica“.

Osim toga, portal „021“ ima objavljena veoma jasna i precizna pravila za preuzimanje njihovih sadržaja. U njima je navedeno da je preuzimanje tekstova ili delova tekstova dozvoljeno samo do maksimalno 600 slovnih znakova i to isključivo sa početka teksta i uz dozvolu vlasnika autorskih prava. Takođe, prilikom ovakvog prenošenja, po pravilima portala „021“ obavezno je navođenje izvora ispod naslova i stavljanje linka na kraju sa naznakom „ceo tekst pročitajte na...“ Redakcija „Blica“, po oceni Komisije za žalbe, nije postupila ni po ovim pravilima, kao ni u skladu sa Kodeksom i Zakonom.

Beograd, 26.6.2020.

Predsedavajući

Bojan Cvejić